

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keверberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

**ONBEVOEGDE GENEESKUNST IS KWESTIE
VAN VRAAG EN AANBOD**

DEUGDELIJKE ONDERZOEKINGEN DOOR een onpartijdig team van deskundigen van de resultaten van onbevoegde genezers moet het uitgangspunt zijn van een verantwoord advies aan de wetgever, betoogt de zenuwarts J. J. C. Marlet in De Tijd—De Maasbode. Het vertrekpunt van zulk een researchteam zou moeten zijn dat gesproken wordt van „onbevoegde genezers” en niet van „paranormale genezers”. Van meer dan incidentele paranormale diagnostiek is in de praktijk van magnetiseurs, radaesthesisten, kruidendokters e.a. nimmers iets gebleken. Paranormale media in genezingen zijn bij de tot op heden bekend geworden serieuze onderzoeken nooit aangetoond.

OP 12 NOVEMBER 1962 verklaarde minister dr. Veldkamp in de Tweede Kamer dat de „Werkgroep ter bestudering van het vraagstuk der paranormale genezers” rapport had uitgebracht aan de ministers van justitie en van sociale zaken en volksgezondheid. Voordat dit rapport nader werd bekeken wilde minister Veldkamp de kwestie nog eens opnemen met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Geneeskunst. Later verklaarde Staatssecretaris Bartels dat hij zich zou kunnen voorstellen dat de regering zou besluiten tot het instellen van een openbare commissie om over deze zaak nader te adviseren.

DE HEER MARLET verzet zich tegen een erkenning van de onbevoegde genezers waartoe men van juridische zijde geneigd is om een einde te maken aan een toestand, waarin vele duizenden wetsovertredingen gebeuren met een minimale kans op vervolging. In vijf artikelen in Medisch Contact heeft dr. H. Festen in december, januari en februari j.l. gepleit voor titelbescherming, bij een eventuele herziening van onze geneeskundige wetgeving, in plaats van terreinbescherming

Pleidooi voor vrije keuze

WAAROP KOMT DIT nu neer? Dr. Festen wil het individu zijn persoonlijke verantwoording laten dragen in een vrije keuze van degene tot wie hij zich om geneeshulp wil wenden. Maar de titel van de arts is beschermd. Als aanvulling op een dergelijke wettelijke regeling zouden bepaalde concrete handelingen of werkzaamheden door anderen dan artsen kunnen worden verboden. Het voordeel van een geneeskundige wetgeving in deze zin zou zijn, aldus dr. Festen, dat de onbevredigende toestand dat het bestaand recht niet gehandhaafd kan worden, ophoudt. De praktijken van onbevoegde genezers behoeven door de overheid niet in een of andere vorm te worden erkend. Een hulpzoeken bij genoemde genezers zal er niet door worden bevorderd. Aldus nog steeds de zienswijze van dr. Festen, die als voorwaarde voor een regeling als door hem voorgestaan ook stelt, dat er een goede voorlichting moet zijn.

Dokter Marlet antwoordt daarop: Aan die „goede voorlichting” moeten dan toch wel hoge eisen worden ge-

steld. Men kan niet volstaan met de kwakzalver tot volksvijand nummer één uit te roepen. In feite is de onbevoegde geneeskunst een kwestie van vraag en aanbod. Acht men de „kwakzalverij” een waarachtig gevaar voor de volksgezondheid, dan moet — behalve het aanbod — ook de vraag worden bekeken en ontkracht. De Vereniging tegen de Kwakzalverij bijvoorbeeld zou zich evenzeer moeten inzetten voor een meer effectieve uitoefening van de geneeskunst door artsen als voor de bestrijding van onbevoegden in de geneeskunst, schrijft dokter Marlet.

Onderzoek naar gevaren

Dr. FESTEN TOONDE zich, met vele anderen, ook voorstander van een objectief wetenschappelijk onderzoek naar de omvang van het gevaar voor de volksgezondheid, dat aan de activiteiten van onbevoegde genezers is verbonden en naar de resultaten van die werkzaamheden.

Bij geruchte werd vernomen dat TNO dit onderzoek heeft afgewezen. De enige haalbare mogelijkheid lijkt de

De kundige zwaaijer

Het onderstaande werd opgetekend uit de mond van een verteller in het Westfriesse dialect, waarbij wij, terwille van de begrijpelijkheid alleen behoeven aan tekenen dat de verteller met een bien een been bedoelt en met loupe . . . wat zou dat anders kunnen zijn, dan lopen?

In het tehuis voor ouden van dagen in Medemblik komt Rikus zijn oude vriend Gerrit opzoeken, die met zijn been trekt.

— Hoe gaat het er mee, Gerrit?

— Me joên, dat gaat wel, maar me bien doet zo'n pain. Ik huiw altaid al slecht loupe' kenne', maar nouw die pain . . .

— Binje al nei de dokter weest, Gerrit?

— Welnei, dat kost 'n houp geld en assie d'r nog in gaat snijje . . .

— Doe je 'r den helegaar niks an?

— Nou ik bin nei zo'n zwaaijer weest. In Skorel hei je d'r ientje.

— En hêt het holpen?

— Welnei Rikus, 't is nog even erg. Maar 't is wel een kundige man.

— Weerom den, Gerrit?

— Nou ik was er amper vaif minute' of hai had al zien dat ik slecht loupe kon.

heer Marlet gelegen in een Nederlands pendant van het Freiburgse Institut für Grenzgebiete der Psychologie und Psychohygiene, dat onder leiding staat van een medicus-parapsycholoog (prof. dr. Hans Bender).

Wij verwijzen voorts naar het artikel van de Belgische hoofdinspecteur van hygiëne, dr. A. Hougardy, verschenen in Medisch Contact, waarvan wij op pagina 2 een uittreksel geven.

OPGEMERKT DIENT NOG te worden — en wij ontlennen dit aan het

vervolg op pag 2

Belgische proeven met paranormale genezers: een negatief resultaat

IN EEN AANTAL artikelen heeft dr. H. Festen in het tijdschrift „Medisch Contact” „Het probleem van de paranormale genezers” besproken. Naar aanleiding hiervan schreef dr. A. Hougardy, Hoofdinspecteur van Hygiëne, Gemeentestraat 2 te Brussel in Medisch Contact van 29 mei j.l. een artikel, dat wij in de belangstelling van de lezers van het Maandblad tegen de Kwakzalverij aanbevelen.

Dr. Hougardy heeft in de artikelenreeks van dr. Festen wel interessante overwegingen en suggesties aangebracht, maar de hoofdzaak heeft hij er niet in gevonden: de uitslagen van eenvoudige proefnemingen, die herhaald en op volstrekte wijze gecontroleerd kunnen worden. Proefnemingen waarmee het mogelijk is, aldus dr. Hougardy, de vraag te beantwoorden of er aan de zogenaamde paranormale methoden ook maar enig krediet mag worden verleend.

Dergelijke gegevens bestaan nochtans. Dr. Hougardy laat de volgende beknopte samenvatting volgen van de ter zake in België gedane constateringen:

Uit de lucht gegrepen

1. IN 1932, LEGDE een gemengde commissie aan een wichelroedeloper uit Henegouwen — die beweerde de ziekten te herkennen door het onderzoek met zijn wichelroede van het handschrift der patiënten — tien monsters voor, die op alle gebied aan zijn vereisten voldeden. De ontvangen antwoorden waren alleen maar uit de lucht gegrepen opsommingen, zoals: „ruggegraat, schildklier, linkerbeen, ziek bloed, begin van doofheid aan de linkerkant” wanneer het hier feitelijk alleen ging over een geval van acute gonorrhoe!

2. In 1947 deed een ander befaamd wichelroedeloper een nieuwe poging. Aan de hand van röntgenfoto's, die hij maar op onvolkomen wijze kon zien, moest hij het afgebeelde orgaan herkennen. Op 26 foto's gaf hij één juist, 4

on nauwkeurige en 21 verkeerde antwoorden. Ook moest hij zeggen of de patiënten, van wie die foto's werden gemaakt, al dan niet leden aan een kwaadaardig gezwel. Op 36 gevallen, leverde de proef 14 juiste en 22 verkeerde antwoorden op.

3. Hetzelfde jaar, ontving een geneesheer-wichelroedeloper, die beweerde door het onderzoek van het bloed schitterende resultaten te bereiken, 20 monsters en ervoer 20 mislukkingen.

Volledige verwarring

4. IN 1949 ONTVING een wichelroedeloper, die beweerde op handschrift of op foto te herkennen wat hij „het organisch mineraal tekort” noemde, 20 monsters, paarsgewijze voortkomend van 10 verschillende personen. Zijn antwoorden waren niet alleen volstrekt verkeerd, maar ook uiteenlopend voor monsters van eenzelfde paar, zowel wat de diagnose als wat de behandeling betrof. Toen hij tenslotte vernam hoe de 20 monsters getrokken waren van 10 patiënten herzag hij zijn resultaten, en trachtte ze op te tellen, maar hieruit ontstond alleen een volledige warboel.

5. Tenslotte, in 1950, stelde een zijner collega's uit de Ardennen voor in een bloeddrupeer het geslacht te bepalen en de diagnose te stellen. Toen hij uiteindelijk alleen nog aanvaardde het geslacht op te sporen, gaf hij 18 onjuiste antwoorden op 30 monsters, wanneer de waarschijnlijkheidsrekening hem 82 kansen op 100 gaf om tot een beter resultaat te komen. (Al deze experimenten zijn gepubliceerd of wel in „Le Scalpel” of wel in „Bruxelles médical”).

Andere experimenten

DIE VOLSTREKT NEGATIEVE uitslagen stemmen overeen met drie feitengroepen:

op de eerste plaats, met soortgelijke ervaringen, die in het buitenland werden vastgesteld,

vervolgens, met andere experimentele resultaten, die op andere gebieden in België werden geboekt, inzonderheid bij de opsporing van verdwenen personen. Het Belgisch Comité voor de Wetenschappelijke Navorsing der Paranormaal-geachte Verschijnselen, opgericht in 1949 heeft, tijdens de eerste vijftien jaren van zijn bestaan, geen enkel authentiek paranormaal verschijnsel kunnen vaststellen.

Tenslotte zijn de ervaringen al even ongunstig, die door deskundigen werden gedaan tijdens processen, die ingesteld werden tegen zgn. paranormale genezers, die uit hoofde van onwettige uitoefening van de geneeskunst vervolgd werden.

Uit die opsomming van feiten zou ik niet tot een definitieve veroordeling willen besluiten, alhoewel de hierboven vermelde ervaringen tot wantrouwen aanzetten. Er vloeit nochtans een conclusie uit voort: het probleem van de zgn. paranormale genezers ontsnapt geenszins aan de experimentele navorsing. Dit speurwerk moet natuurlijk geschieden in omstandigheden, die elke vergissing, illusie of bedrog uitsluiten. Doch, dit is mogelijk, en alleen de uitslag ervan, van welke aard dan ook, kan tot overtuiging voeren.

Wij hopen, besluit dr. Hougardy, dat onze Nederlandse vrienden resoluut die weg zullen inslaan, en dat zij ons hunne ervaringen en conclusies zullen mededelen.

ONBEVOEGDE

GENEESKUNST

vervolg van pag 1

vierde artikel van dr. Festen in Medisch Contact van 31 januari, dat het volstrekte artsenmonopolie bestaat in Frankrijk, België en Zwitserland en dat men in geen van die landen liberalisatie van het stelsel overweegt. In Engeland, Ierland, West-Duitsland en de Scandinavische landen heerst een stelsel, dat het midden houdt tussen een beperkt artsenmonopolie en een beperkte „Kurierfreiheit”. In de meeste van deze landen bestaat voor niet-officiële genezers een verbod tot behandeling van bepaalde met name genoemde ziekten. In West-Duitsland echter kent men nog de officiële toelating als „Heilpraktiker”. In Noorwegen echter kan de onbevoegde genezer worden vervolgd wegens het veroorzaken van letsel of dood. Ontoereikende medische kennis vrijwaart hem niet voor straf. In geen van de genoemde landen wordt een onderscheid gemaakt tussen paranormale genezers en andere onbevoegden (Men leze ook de opmerking van dokter Marlet die wij in de aanhef van dit artikel weergaven).

NIEUWE LEDEN

Als nieuwe leden begroeten wij de dames W. van Poppel te Amsterdam en M. M. T. van Rooijen te Jutfaas, alsmede de heer F. L. E. Claessens, arts te Utrecht.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. J. H. Ligterink, arts en apotheker, Amsterdam

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle

Bij gebedsgenezer Maasbach - als bij de BEATLES

„HET GING MIJ niet om de medische waarheid”, heeft de maker van de televisiefilm over gebedsgenezing, Jan Vrijman, gezegd. De IKOR-televisie is in de film geïnteresseerd nadat de Vara simpelweg van Vrijmans reportage over de gebedsgenezer Maasbach had verklaard: Wij kunnen niet uitzenden, omdat het gevaar dreigt, dat kijkers- patiënten hun pillen laten staan en van hun huisdokter weglopen. In de nummers van maart en april van dit maandblad hebben wij reeds vrij uitvoerig over deze film bericht.

De aarzelingen bij de IKOR-televisie zijn vele. Onlangs heeft men de film vertoond voor een groot gezelschap van afgestudeerde theologen, overgekomen naar Hilversum uit het hervormd seminarie te Driebergen. De redacteur geestelijk leven van Het Vrije Volk, J. van R(oon) heeft daaraan een uitstekende beschouwing gewijd, waaraan wij het volgende ontleen.

Voorzover zij zich uitten bleken deze jonge predikanten kennelijk de behoefte te hebben de cineast Jan Vrijman in het defensief te dwingen. De ontroe-

ring over de door Maasbach verwekte, met zang en ritmisch klappen uitgeleefde blijdschap van de gelovige gemeente had hen kennelijk niet overmeesterd. En ook de getuigenissen van mannen en vrouwen die uitriepen genezen te zijn van een verzakking, een hernia, maagklachten, „zenuwen”, hadden hen niet in het minst overtuigd.

DE VERHEERLIJKE GEZICHTEN van de dopelingen, de hartstochtelijke gitaarmuziek, het opwindend

SPRINGEN EN DEINEN

springen en deinen van de menigte: „dat alles doet me meer denken aan de Beatles dan aan het oude Israël”, zei iemand uit het gezelschap van theologen. „Ik laat me niet opzweepen, dat hebben we in het Derde Rijk ook meegemaakt”, vervolgde hij op vinnige toon. En een ander, ernstig verontrust: IS dit wel christelijk geloof? U zegt nu wel mijnheer Vrijman, dat wij dezelfde God hebben, maar toch voelen wij ons niet één met deze mensen”.

Weer anderen bleken wel iets in de film te zien. Zij zeiden niet „Het IKOR zou wel gek zijn als het dit ging vertonen” (zoals 'n gerenommeerd theoloog opmerkte) maar ze zouden wel graag een verantwoord commentaar willen toevoegen aan een eventuele televisie-uitzending. De directie van de IKOR-TV ziet echter in, dat het gebruikelijk forum plus inleider nooit tegen de stroom van beelden van de film zou kunnen oproeien.

Het artikel in Het Vrije Volk eindigt met de opmerking: De keerzijde van Maasbachs réveil is de troosteloosheid van hen die wel willen geloven in genezing, maar even hulpeloos weer huiswaarts keerden. Zoals de een zich door de Heilige Geest voelt meegevoerd, zo stort de ander in een nog grotere verlatenheid dan tevoren. Hij krijgt meestal te horen: Dan hebt U niet „genoeg” geloof! Dat is een trapna.

De geloofscrisis of de morele crisis is de schaduw van Maasbachs zonnigheid. Jan Vrijman ving die schaduw niet met zijn camera. Hij zegt: „Het is de gruwelijke kant van de zaak. Maar dat is een andere film”.

Vreemd pleidooi

LICHTVAARDIG EN GEVAARLIJK achten wij het oordeel van een schrijver in de Nieuwe Rotterdamse Courant die na het zien van Vrijmans televisiefilm „Gebetgenezing” o.a. schrijft: „De Gebedsgenezers voorzien in een behoefte, dat staat vast.” Hij verzuimt daarbij te wijzen op de grote gevaren daaraan verbonden.

Wanneer men meent, dat gebedsgenezing in een behoefte voorziet, dan spreekt het vanzelf, dat men er ook geen bezwaar tegen heeft deze film op het televisiescherm te laten brengen. Nog wel met een enkel voorbehoud... Ja! En met een nabespreking. Maar de indruk daarvan zou, nemen wij aan, het kwaad dat door de reportage zelf bij mensen met onkritische geest zou zijn aangereikt, niet teniet doen.

De schrijver van het artikel in de Nieuwe Rotterdamse Courant geeft ook nog wel toe: „Dat lijders aan ernstige kwalen op grond van deze reportage tot het besluit zouden komen de hun voorgeschreven en wellicht voor hen noodzakelijke geneesmiddelen te laten voor wat zij zijn, lijkt ons allerm minst alleen maar denkbeeldig. Het

was dit motief dat de programmaleiding van de Vara bracht tot een beslissing die haar, menen wij, niet verweten mag worden”.

De kijkers thuis

VERGELIJKING MET HET effect van misdaadfilms? „Westerns en misdaadfilms spelen gewoonlijk”, aldus nog steeds de schrijver in de N.R.Crt., „in een milieu dat voor de kijker in de huiskamer geen of weinig confrontatiemogelijkheden biedt. Het „klimaat” van Vrijmans reportage echter”, vervolgt hij, „of eigenlijk: van het onderwerp daarvan ligt heel dicht bij huis. Hoe ver de gedragingen van de mensen op de gefilmde bijeenkomst ook van de gedragingen van de meesten onzer verwijderd zullen zijn geweest, die mensen zelf waren zo uit ons midden weggelopen. Maasbach (de gebedsgenezer wiens bijeenkomst Jan Vrijman filmde — red.) zelf liet enkele malen weten, dat hij de kijkers thuis maar al te graag in zijn sfeer wilde betrekken”.

Welk een voortreffelijk argument tegen uitzending, zouden wij zo zeggen. Vooral nu we weten, uit de reacties op

„Het Dorp” en „Zo is het toevallig ook nog 's een keer”, hoe licht het emotioneel reagerende publiek op hol slaat. En hier staat véél op het spel: meer dan een lucifersdoosje met gulden... Het gevolg zo ukunnen zijn dat ernstig zieken onder indruk van deze televisie-emotionaliteit hun medicijnen lieten staan. De schrijver van het artikel in de Nieuwe Rotterdamse Courant geeft het zelf toe. En toch zou hij deze film op de beeldbuis willen laten verschijnen?

Maasbachs emotionaliteit

„ZOALS” — EN WIJ citeren opnieuw de Nieuwe Rotterdamse Courant „de film geworden is, lijkt hij geknipt om duizenden televisiekijkers in hun huiskamers rechtstreeks te betrekken in Maasbachs emotionaliteit. Dat dezelfde emotionaliteit evenveel of wellicht meer mensen met weerzin zal vervullen, is een argument, dat in dit verband geen rol speelt”.

En dan komt het: „De gebedsgenezers voorzien in een behoefte, dat staat vast. Er zijn redelijke argumenten genoeg voor op te sommen. De tanende werfkracht van de kerken; het achterblijven van de medische wetenschap bij die van de techniek en de natuurwetenschappen (let wel: wij citeren nog

vervolg op pag 4

Oranjebitter tegen maden ...

IN DE VRAGENRUBRIEK van De Wereldkroniek „Dokter, luister-es” kwam enige tijd geleden een opsomming van allerlei merkwaardige huismiddeltjes tegen maden, onder de titel „Oranjebitter”. Een lezer schreef naderhand over het daarin genoemde huismiddeltje tabakssap: „Ik heb jaren geleden persoonlijk meegemaakt, dat ouders, om hun kleine dochttertje van maden af te helpen, op aanraden van een kennis het kind een klein lavement geven met aftreksel van tabak. Het kind stierf enige uren later aan nicotinevergiftiging. Het is zoals u zegt: met maden handele men slechts na advies van een arts te hebben ingewonnen, temeer waar de patiëntjes doorgaans kinderen zijn.”

Waarop de arts in de Wereldkroniek antwoordde: **Commentaar is onnodig. En, liet hij er waarschuwend op volgen: Als nu toch iedereen maar eens wilde inzien, dat veel van die zogenaamde „huismiddeltjes” helemaal niet zo onschuldig zijn als veelal gedacht wordt.**

Vooraf bij de bestrijding van die kleine wormpjes denkt men dat men ongestraft zijn toevlucht kan nemen tot de vreemdste behandelingen. Wij signaleerden — aldus nog steeds de vragen beantwoordende medicus in de Wereldkroniek — behalve het toepassen van tabak, ook knoflook, uienaftreksel en oranjebitter, alsmede combinaties van deze stoffen. Zoals ik schreef: best mogelijk, dat de maden er het leven bij inschieten, maar voor onze eigen gezondheid zijn al die stoffen — zeker in grote hoeveelheden — ook niet onschadelijk!

Uw contributie ?

Mocht U uw contributie over 1964 nog niet hebben voldaan — onderaan vindt U de gironummers van de penningmeester!

BRON MOET BETALEN! WANPRESTATIE

HET ANTI - AARDSTRALENKASTJE van Johannes Bron te Ede werkte niet, heeft een assistent-accountant te Leeuwarden ontdekt. Sjonge, sjonge... het is dan eindelijk zover. De assistent-accountant heeft het er niet bij laten zitten en heeft Johannes Bron in rechte aangesproken. In Trouw lazen wij hierover:

De assistent-accountant, de heer J. Haitsma, had van de heer Bron in april 1962 een anti-aardstralenkastje gekocht omdat zijn huis erg vochtig was en zijn vrouw reumatische aandoeningen had. Bij de koop had de heer Bron vijf jaar garantie gegeven op de technische uitvoering van het apparaat en bovendien toegezegd dat de heer Haitsma tachtig procent van de koopsom terug zou krijgen als de verwachte heilzame werking uitbleef.

Die werking bleef uit en de heer Haitsma vroeg de heer Bron, het appa-

raat eens te komen nazien. Dat weigerde de heer Bron, hij zei dat zijn klant het kastje maar moest sturen, waarna hij tachtig procent van de koopsom zou restitueren.

De rechtbank overwoog dat Bron's weigering om het kastje te verbeteren of te vervangen betekent dat de technische garantie zinloos is. Over de vraag of de werking van de kastjes al of niet nihil moet worden geacht laat de rechtbank zich niet uit. Die vraag zou misschien beantwoord zijn als de heer Bron zijn „technische verbeteringen” in het onderhavige geval had aangebracht. De rechtbank kwam tot de slotsom dat hier van een wanprestatie moet worden gesproken en veroordeelde de gedaagde tot het terug betalen van de koopsom groot f 650, vermeerderd met de rente van vijf procent per jaar. Ook moet de heer Bron de kosten van het geding, zijnde f 252,90 betalen.

Vreemd pleidooi

vervolg van pag 3

altijd de N.R.Crt...); het ontbreken van een voor deze tijd aanvaardbare metafysica”.

„Men behoeft hierbij niet uitsluitend te denken aan evident labiele geesten of aan ongeneeslijk zieken, die bereid zijn zich aan elke strohalm vast te klampen. Een vluchtig overzicht van Maasbachs „gemeente” leert al, dat een indeling naar sociologische maatstaven — milieu, opleiding, enz. — moeilijk is. Geen verrassende conclusie overigens voor wie wel eens inzage heeft gehad in de patiëntenlijsten van paranormale genezers”.

HET IS WEL vreemd dat de schrijver durft te gewagen van de „de behoefte, waarin de gebedsgenezers voorzien”, terwijl hij elders in het artikel geenszins blind is voor het feit, dat Vrijmans „ongemeen boeiende” reportage alle kritische afstand ontbeert. En daarin schuilt juist het grote gevaar, het gevaar, dat de Vara zeer juist inzag en deze omroepvereniging tot het be-

sluit bracht de televisiefilm over Gebedsgenezing niet te vertonen.

Wij willen de lezer niet de conclusie van het artikel in de N.R.Crt. onthouden — een conclusie overigens waaraan wij ook het oordeel moeten verbinden, waarmee wij deze beschouwing openen: lichtvaardig en gevaarlijk. Men oordele slechts: „Zo'n film zal”, meent de schrijver in het Rotterdamse blad, „straks wel uitgezonden kunnen worden, wanneer er meer zendtijd is en wanneer die zendtijd duidelijker gedifferentieerd kan worden, bijvoorbeeld door het tweede NTS-journaal tevens de functie te geven van een censuur tussen de meer algemene programma's en die welke zich richten tot een publiek dat na elf uur opblijft en naar zijn televisietoestel kijkt, omdat het er meer van verwacht dan ontspanning, nieuws of elementaire voorlichting”.

Of dan de zieken, die in het program-mabladdat omineuze woord „Gebedsgenezing” hebben gezien, allemaal de knop hebben omgedraaid en zijn gaan slapen?

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; J. E. Bouter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; J. van Baak Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; J. Noord te Amsterdam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnés: H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Tel. (020) 42.07.58.